

Vergaderjaar 2008–2009

26 631

Modernisering AWBZ

Nr. 286

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 december 2008

1. Inleiding

Tijdens het algemeen overleg van 19 juni jl. heeft u vragen gesteld over de overgang van de subsidieregelingen voor ADL-clusters naar reguliere bekostiging. In mijn brief van 27 juni jl. (Tweede Kamer, 2007–2008, 26 631, nr. 261) ben ik nader op de vragen van de Kamer ingegaan. Tijdens een VAO op 3 juli hebben de leden Wolbert en Van Miltenburg een motie ingediend (Tweede Kamer, 2007–2008, 26 631, nr. 265). De leden vragen de regering aan te geven op welke wijze wordt gewaarborgd dat het ADL-clusterwonen, zoals Fokus dat aanbiedt, aangeboden kan blijven worden, zodat mensen met een zware lichamelijke handicap zelfstandig kunnen blijven wonen met eigen regie over leven, wonen en zorg. De leden vragen de regering hoe gegarandeerd wordt dat woningcorporaties en gemeenten zonder bouwsubsidie ADL-clusters zullen blijven bouwen.

2. Nieuwe verantwoordelijkheden rondom bouw en aanpassingen van ADL-clusters

Het vorig kabinet heeft besloten het aantal subsidieregelingen drastisch terug te brengen. Inzet daarbij is de uitvoeringslast te beperken door zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande reguliere regelingen en verantwoordelijkheden. Dit beleid is in wetgeving verankerd: op grond van Artikel 44 van de AWBZ kan het College voor Zorgverzekeringen (CVZ) vanaf 1 januari 2009 alleen nog tijdelijk subsidies verstrekken voor zorg, als het voornemen bestaat deze op te nemen in de aanspraken op grond van de wet. Dit impliceert dat geen premiesubsidie meer kan worden verstrekt voor woningbouw en aanpassingen in ADL-clusters. Uitvoering van deze regelingen past ook niet bij de kerntaken van het CVZ.

Voor het wonen in een ADL-cluster zijn drie elementen essentieel: de bouw van ADL-clusterwoningen, de noodzakelijke aanpassingen van collectieve en individuele voorzieningen in de clusters en de ADL-as-

sistentie op afroep. Deze drie elementen worden gefaciliteerd via de huidige drie subsidieparagrafen. In uw motie vraagt u om garanties voor het ADL-clusterwonen, zoals Fokus deze biedt. Het woord *wonen* in de term *ADL-clusterwonen* wekt in deze context verwarring. Aanbieders van ADL-assistentie (waaronder Fokus) bieden immers geen wonen, maar ADL-assistentie in ADL-woningen die worden verhuurd door de woningcorporaties. Er is in ADL-clusters sprake van scheiden van wonen en zorg, niet van verblijfszorg. Op zich is het een logische zaak dat wonen onderdeel uit maakt van het domein van de woningcorporaties. Ook is het logisch dat voor bekostiging van woonaanpassingen waarvoor gemeenten op grond van de Wmo ook al taken hebben, geen aparte AWBZ-subsidieregeling te treffen. Voor de zorg op afroep blijft uiteraard de AWBZ wel aanspreekbaar.

Met u ben ik van mening dat het ook na het beëindigen van de regelingen ADL-clusters exploiteerbaar moeten blijven. Ik hecht er dan ook zeer aan dat de bewoners van de ADL-clusters geen hinder ondervinden van de overgang. Met deze brief informeer ik u hoe ik de motie uitvoer.

Ik ben in overleg met mijn ambtgenoot van WWI, CVZ, corporaties en gemeenten over de verdere uitwerking. De kleinschaligheid van voorzieningen kan zich daarbij in de belangstelling van een uiteenlopend spectrum van bewoners verheugen. Dit geldt dus niet exclusief voor de bewoners van het Fokus-concept. Ik stel ook vast dat er op dit moment al initiatieven zijn in dit segment die tegemoet komen aan deze vraag van betrokkenen. Ik wil in het overleg met WWI dan ook voortborduren op de ervaringen die met deze initiatieven inmiddels zijn opgedaan en daarbij betrekken wat dit impliceert voor de organisatie/schaalomvang en bouw van dit type voorzieningen.

3. Actief volgen van ontwikkelingen rondom kleinschalig wonen

Ik heb altijd veel aandacht gehad voor de effecten van de invoering van zorgzwaartebekostiging voor kleinschalige woonvormen, zoals ouderinitiatieven voor kinderen met een verstandelijke of lichamelijke handicap, Thomashuizen en de ADL-clusters.

Omdat ik deze kleinschalige woonvormen die in het verleden zijn opgezet belangrijk vind, zal ik in overleg bezien welk perspectief ook in de toekomst kan worden geboden, dan wel hoe de bedrijfsvoering aangepast moet worden, indien blijkt dat de continuïteit in gevaar komt. Voorts zal ik actieve ondersteuning bieden aan de bestaande en nieuw te vormen initiatieven. Deze ondersteuning zal zich richten op het verstevigen van de financiële continuïteit en de bedrijfsvoering van deze initiatieven. Gelijk aan de inzet van ZZP-supportteams voor de «grote» intramurale instellingen, zal ik een soortgelijk team opzetten specifiek ter ondersteuning van de ouderinitiatieven.

Ik heb afgesproken om in overleg met betrokkenen (het Landelijk Steunpunt Wonen, Per Saldo) de gevolgen van veranderingen in indicatiestelling en bekostiging in beeld te brengen en daar waar nodig maatregelen te treffen. Zo zal de maatwerkregeling in het kader van de invoering van zorgzwaartebekostiging die geldt voor zorginstellingen (met een op- of afbouw van het budget van meer dan 13%) ook worden toegepast voor deze initiatieven. Een werkgroep met deze partijen onder leiding van mijn ministerie zal hiertoe in het leven worden geroepen. Gezien de aard van de ADL-clusters en de gelijkenis die zij hebben met andere kleinschalige voorzieningen, zal ik Fokus ook betrekken bij deze werkgroep. Daarmee houd ik de vinger aan de pols voor wat betreft lokale initiatieven.

Ik zal u in het vervolg van deze brief voor elk van de drie elementen bouw, aanpassingen en ADL-assistentie de stand van zaken nader toelichten.

4. Bouw van ADL-clusters vanaf 1 januari 2009

De AWBZ subsidieregeling voor bouw van ADL-clusters zal per 31 december 2008 worden beëindigd. Ook daarna moeten ADL-clusters worden gerealiseerd. Zoals aangegeven, ben ik in overleg getreden met de VNG, Aedes, CVZ en het Ministerie van VROM/WWI. Ook is in breed verband gesproken met de aanbieders van ADL-assistentie.

Ingevolge de huidige subsidieregeling verstrekt het CVZ aan de corporatie circa € 50 000,- subsidie per woning. Ik ben in overleg met WWI om te bekijken of dit – gelet op het prestatievelid dat kwetsbare doelgroepen betreft en de ervaringen die hiermee zijn opgedaan in kleinschalige woonsettings – onverkort nodig is om te realiseren dat voor specifiek Fokusbewoners wordt gebouwd.

Een actueel inzicht in de behoefte aan nieuwe ADL-clusters ontbreekt. Met de inzet van wachtlijstmiddelen is de afgelopen periode veel capaciteit gerealiseerd. De behoefte aan nieuwe voorzieningen lijkt echter af te vlakken. De afgelopen jaren is steeds sprake geweest van onderuitputting: het gebruik van de subsidie bleef aanzienlijk onder het subsidieplafond.

Ik zal het bovenstaande op korte termijn in goed overleg met het ministerie van WWI, CVZ en Aedes nader laten onderzoeken. Aan de hand van de uitkomsten van het onderzoek wil ik met mijn collega voor WWI beoordelen of het bestaande regiem toereikend is danwel een alternatieve – niet via de AWBZ verankerde – stimuleringsregeling zinvol en mogelijk is. Uiteraard zal ik de Kamer voor 1 maart aanstaande nader informeren over de bevindingen. Zoals ik tijdens het VAO heb aangegeven zal ik in de tussentijd de € 2,1 miljoen beschikbaar houden.

5. Aanpassingen in ADL-clusters vanaf 1 januari 2009

Het subsidieplafond van de subsidieparagraaf woonaanpassingen bedraagt in 2008 € 6,3 miljoen. Het gaat hierbij zowel om individuele als collectieve woonaanpassingen in ADL-clusters.

De individuele aanpassingen zullen per 1 januari 2009 op grond van de Wmo door de gemeenten worden verstrekt. Hiervoor wordt een bedrag van € 3 miljoen toegevoegd aan het Wmo-budget. Dit bedrag is gebaseerd op het niveau van de huidige uitgaven voor individuele aanpassingen. De overheveling is medegedeeld in de circulaire gemeentefonds van 20 mei 2008. Het CVZ heeft alle wethouders en de projectleiders van de gemeenten waar zich een ADL-cluster bevindt schriftelijk geïnformeerd over de veranderingen. Ook is een uitvoerige toelichting geplaatst op de website van de Helpdesk invoering Wmo. In overleg met de VNG is besloten dat in 2009 de middelen alleen worden toegevoegd aan het budget van gemeenten waar zich een ADL-cluster bevindt. Er hebben mij geen signalen bereikt dat er op dit punt problemen te verwachten zijn.

In mijn brief van 27 juni jongstleden heb ik uitvoerig toegelicht waarom ik heb besloten om het geld voor het vervangen en onderhoud van enkele collectieve voorzieningen toe te voegen aan het subsidiebedrag van de ADL-assistentie. Daardoor komt er een opslag op het uurtarief van de ADL-assistentie. Een belangrijke verandering is wel dat niet langer de woningcorporatie, maar de aanbieder van de ADL-assistentie geld ontvangt voor onderhoud, reparatie of vervanging van collectieve voorzieningen die eigendom zijn van de corporatie. Hierover zullen partijen

afspraken moeten maken. Dit kan via een gebruiksovereenkomst of via het overdragen van het eigendom. Op 30 september jongstleden heeft het CVZ een drukbezochte voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd voor de corporaties, Aedes en zorgaanbieders.

Deze is in constructieve sfeer verlopen. Ik vertrouw er dan ook op dat partijen erin slagen goede afspraken te maken.

6. ADL-assistentie vanaf 1 januari 2009

Zoals ik in mijn brief van 29 april (Tweede Kamer, 2007–2008, 26 631, nr. 254) aankondigde zal ik voor de zorg in ADL-clusters een nieuwe tijdelijke subsidieparagraaf vaststellen voor een periode van 3 jaar. Dit acht ik noodzakelijk, aangezien ik het thans nog niet haalbaar vind de zorg in ADL-clusters onder te brengen in de reguliere AWBZ-aanspraken. Per brief van 22 september jl. heeft het CVZ mij geadviseerd over een nieuwe regeling voor ADL-assistentie. Hierbij is dankbaar gebruik gemaakt van het commentaar van de aanbieders van ADL-assistentie. Op basis van het advies van CVZ zal ik een nieuwe paragraaf voor ADL-assistentie opnemen in de Regeling subsidies AWBZ. Deze subsidieparagraaf gaat in per 1 januari 2009 en dient de continuïteit van de zorg op afroep in ADL-clusters te waarborgen.

7. Slot

In deze brief heb ik de stand van zaken aangegeven omtrent de bouw, aanpassingen en ADL-assistentie in de clusterwoningen. Ik zie erop toe dat ook na 1 januari 2009 voorzieningen tot stand zullen komen en exploitbaar zullen zijn. Daarmee voer ik de motie dus uit.

Voor de zorg in ADL-clusters zal ik een nieuwe tijdelijke subsidieparagraaf vaststellen voor een periode van 3 jaar. Aan de hand van de door het CVZ gesignaleerde knelpunten zal de uitvoering van de regeling aanzienlijk worden verbeterd.

Over de gevolgen van de beëindiging van de subsidieparagraaf aanpassingen zijn goede afspraken gemaakt of in voorbereiding. Ik voorzie hier geen problemen.

Zoals toegezegd zal ik op basis van gericht onderzoek in overleg met mijn collega voor WWI bezien of een nieuwe regeling voor subsidiëring van bouw van ADL-clusters nodig is. Ik zal daarbij ook de ervaringen betrekken met bouw voor andere groepen kwetsbare burgers. Hierover zult u voor 1 maart aanstaande nader worden geïnformeerd.

Ik vind het van belang om de gevolgen van de veranderingen goed te volgen. Met Fokus heb ik de afspraak gemaakt maandelijks de stand van zaken te bespreken en voorts zal Fokus worden betrokken bij de genoemde werkgroep. Eventuele knelpunten worden dus snel onder mijn aandacht gebracht, zodat voortvarend kan worden gehandeld.

De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. Bussemaker